

Eziyet Yönetmelikleri Değil, Sağlığa Bakan İstiyoruz!

Yapılan düzenlemelerin hiçbiri halk ve hizmet sunan emekçiler açısından kalıcı çözüm getirmiyor. ASM'lerdeki sağlık hizmetleri ücretli olma yolunda hızla ilerliyor.

Resmî Gazete'de ekim ayında yayımlanan Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nin halkın sağlığını, hekimlerin ve sağlık emekçilerinin özlük hakları ve çalışma koşullarını iyileştirmek bir yana; yaşanmakta olan sorunları daha da derinleştireceğini hemen her kademedeki bakanlık yetkililerine iletmış ve beş temel talebimizi kamuoyuna açıklamıştık. Kasım ayının ilk haftasında bu yönetmelik geri çekilinceye kadar uyarı niteliği taşıyan üç günlük iş bırakma eylemini gerçekleştirmiştik.

Taleplerimiz yerine getirilmediği ve çözüme yönelik kararlar alınmadığı takdirde alanda örgütlü sağlık emek-meslek örgütleri ile birlikte 2-3-4-5-6 Aralık 2024 tarihlerinde beş günlük iş bırakma kararını da kamuoyuna duyurmuştuk.

Bizler birinci basamakta her gün emek veren hekimler, sağlık çalışanları ve onların örgütleri olarak; halkın sağlık hakkına erişimini engelleyen, hekimlerin mesleki özerkliğini yok eden ve sağlık emekçilerinin iş ve gelir güvencesini ortadan kaldıran bu yönetmeliğin geri çekilmesini beklerken, TBMM'ye 25 Kasım 2024 günü bir kanun teklifi sunuldu. 28 Kasım'da komisyonda görüşülerek değişiklik yapılmaksızın genel kurula sevk edilen Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun 5. maddesi ve 5510 sayılı kanunun 68. maddesinde değişiklikler yapılmaktadır.

Baştan söylemek istiyoruz; bu değişiklikler TBMM'de yasalaşacak olursa birinci basamak sağlık hizmetleri piyasa dinamiklerine tam olarak teslim edilecektir.

TBMM'ye sunulan yasa teklifi ile etkili ve güvenilir olduklarına ilişkin henüz yeterli bilimsel veriler bulunmayan geleneksel ve tamamlayıcı tıp (GETAT) uygulamaları aile hekimleri birimlerinde mesai dışında paralı olarak gerçekleştirilebilecektir. Nitelikli ve görece daha yüksek maliyetli sağlık hizmetine erişim olanağı olmayan hasta grubunun, etkililiği belirsiz bu yöntemlere kamu eliyle yönlendirilmeleri, toplum sağlığına zarar verebilecek bu uygulamalara duyulan güveni yersiz bir biçimde artıracak gibi, sosyal devlet ilkesine ve devletin sağlık hakkını koruma yükümlülüğüne aykırıdır. Hep söylediğimiz gibi halkın sağlığı için birinci basamakta bilimsel koruyucu tıp uygulamalarının yaygınlaştırılması gerekir, GETAT uygulamalarının değil.

Yine aynı yasa taslağı aile hekimliğinde ücretsiz olarak verilen raporları ücretli hale getirmektedir. Bu durum aile hekimi arkadaşlarımızı "*Parasıyla değil mi? Raporumu vermek zorundasın*" diyen hastalarla karşı karşıya getirecektir. "Olmaz" denmemelidir, daha kanun Meclis'ten geçmeden bir arkadaşımız haksız rapor isteyen hasta tarafından darp edilmiştir.

Bu yasa teklifi ile katkı katılım payı artırılmakta, halk cebinden daha fazla ödeme yapmaya zorlanmaktadır. Hasta eğer daha az katkı payı ödemek istiyorsa ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşuna aile hekimliğinden sevkle gitmesi gerekecektir. Ancak Eziyet Yönetmeliği, ikinci ve üçüncü basamağa yaptığı sevklerden dolayı aile hekimini, gelirini keserek cezalandırmaktadır. Bu durumda sevk isteyen hasta ile hekimler yine karşı karşıya gelecektir. Sağlık Bakanlığı bizim de talep ettiğimiz sevk zincirini hastalarla hekimleri karşı karşıya

getirerek, hekimlerin kazancı üzerinden kurmaya çalışmaktadır. Bunu kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz.

Sağlık Bakanlığı'nı bir kez daha uyarıyoruz: Sorun yumağına dönüşmüş sağlık sistemini performansa dayalı, bilimsel yaklaşımdan uzak yönetmelikler ile düzeltemezsiniz. Alanın öznesi olan bizlerin, hekimlerin ve sağlık emekçilerinin örgütlerinin yapılan değişikliklere yönelik görüşlerimizi ve önerilerimizi dikkate almayarak ve yok sayarak, ne halk sağlığını geliştirebilirsiniz ne de sağlık emekçilerinin sorunlarını çözebilirsiniz. Sağlıklı bir toplum, iyi çalışan bir sağlık sistemi için daha önce de dile getirdiğimiz beş talebimizin hayata geçirilmesi yeterlidir. Buradan bir kere daha hatırlatıyoruz:

1. Kamusal bir hizmet olan birinci basamak sağlık hizmetlerinin fiziki ve tıbbi donanımı ve aile sağlığı merkezleri (ASM) kamu tarafından sağlanmalıdır.
2. Halkımıza nitelikli bir sağlık hizmeti sunabilmemiz için yeterli zaman ve olanak sağlanmalıdır. Koruyucu sağlık hizmetlerinin öncelendiği ve ekip anlayışını gözetilen bir sistem inşa edilinceye kadar ASM sayısı hekim başına 2.000 nüfusu aşmayacak şekilde artırılmalıdır.
3. Aile hekimliğinde güvencesiz ve kadrosuz istihdamı kabul etmiyoruz. ASM'lerde nüfus yapısına göre yeterli hemşire, ebe, teknisyen görevlendirilmeli, aşılama ve diğer koruyucu hekimlik uygulamaları desteklenmeli, geliştirilmelidir. Aile hekimleri işveren olmamalıdır. Ebe ve hemşirelerin maaş ve teşvik ödeme kriterleri mesleki sorumluluklarının dışında kriterlerden oluşmakta iken, ASM'lerde çalışan ebe hemşirelerine ödenecek ücret aile hekiminin çalışma kriterleri ile değil kendi mesleki sorumluluklarına göre düzenlenmelidir. Aile sağlığı çalışanlarının kanun değişikliği gerektiren tavan ücreti katsayısı artırılmalıdır.
4. ASM'lerde çalışan hekim, ebe, hemşire ve sağlık emekçilerine emekliliğe yansıtacak tek kalemde oluşan, insanca yaşamaya yetecek düzeyde, izin kullandıklarında, hastalandıklarında, çocuğu olduğunda veya ailesinden biri öldüğünde kesilmeyecek maaş ödenmelidir.
5. Sağlıkta şiddeti artıracak düzenlemeler değil şiddetin önlenmesini sağlayacak etkin ve caydırıcı tedbirler alınmalı, etkili şiddet yasası çıkarılmalı ve sağlık çalışanlarının can güvenliği sağlanmalıdır.

Bizler halkın sağlık hakkını, mesleki özerkliğimizi, mesleğimizin onurunu, ekonomik ve özlük haklarımızı savunmaya devam edeceğimizi bir kez daha kararlılıkla vurguluyoruz. Eziyete dönüşen Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nin iptalini ve Meclis'e sunulan yasa taslağının geri çekilmesini istiyoruz.

Bu taleplerimizin hayata geçmesi için 2-6 Aralık 2024 tarihleri arasında yapacağımız eylemler daha da önemli hale gelmektedir. Bu eylemlerimiz sadece sağlık emekçileri için değildir. Bizler meslek onurumuza sahip çıkarken, bilimsellikten uzak uygulamalara karşı dururken halkımızın sağlık hakkını da savunuyoruz. Bu nedenle de bir hak olan sağlık için cebinden daha fazla para ödemek istemeyen, nitelikli sağlık hizmeti almak isteyen halkımızın da desteğini bekliyoruz. 2-6 Aralık 2024 tarihlerinde halkımızı ASM'lerden hizmet almak için değil sağlık hakkına sahip çıkmak için alanlarda bizimle birlikte olmaya çağırıyoruz.

2-6 Aralık 2024 tarihleri arasında ASM çalışanları olarak üretimden gelen gücümüzü kullanarak iş bırakıyoruz. Bu haklı taleplerimiz gerçekleşene kadar çeşitli eylem ve etkinliklerle halkımızın sağlığı ve haklarımız için sağlık otoritesini harekete geçme konusunda zorlamaya devam edeceğimizi, sonuç alıncaya kadar vazgeçmeyeceğimizi tüm kamuoyuna bildiriyoruz.

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu (AHEF)
Aile Hekimliği Çalışanları Sendikası (AHESEN)
Aile Sağlığı Çalışanları Ebe ve Hemşire Dernekleri Federasyonu (ASEF)
Birinci Basamak Sağlık Çalışanları Birlik ve Dayanışma Sendikası (BDS)
Birlik Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası (Birlik Sağlık Sen)
Genç Sağlık Sendikası
Genel Sağlık ve Sosyal Hizmet Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Genel Sağlık-İş)
Hekim Birliği, Sağlık ve Sosyal Hizmet Çalışanları Sendikası (Hekim Birliği)
Hekim ve Diğer Sağlık Çalışanları, Sağlık ve Sosyal Hizmetler Sendikası (Hekimsen)
Hürriyet Sağlık ve Sosyal Hizmetler Çalışanları Sendikası (Hürriyet Sağlık Sen)
Sağlık Çalışanlarına Hak ve Mücadele Derneği (SAHADER)
Sağlık Hizmetleri Sendikası (SAHİMSEN)
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES)
Tabip ve Diğer Sağlık Çalışanları Sağlık ve Sosyal Hizmetler Kamu Görevlileri Sendikası (Tabip-Sen)
Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği (TÜMRAD-DER)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)